

raó que no és mot de Menorca més que de les altres Balears, però n'hi hauria d'altres de més fortes encara i no menys evidents; el que ja no és tan fundat és allegar que el mot existeix en el Princ.; per més que el mallorquí Aguiló digui que *bòtils* és el nom que donen a uns agutzils que guarden la Devesa de Girona, no en tinc notícia (tot i ser de família gironina), i si això fos fundat seria segurament com a extensió d'un malnom o cognom mallorquí d'algun d'ells o del Migdia del Princ.; si bé degué haver-hi un altre petit focus mossàrab del mot cap a l'Ebre, lleument alterat, per infl. de *pot*, en *pòtil* 'barraló' a Tortosa (BDC III, 106) i d'allí sortiria l'ús figurat de *bòtil* «brevis homo crassusque; recoquin» (Belv., com a nom propi *Doloretas Bòtil* en Espriu, *AlcM*, s. v. *botiró*). Tanmateix el mot és quasi exclusivament balear. Deu ser també mossarabisme un mallorquí *botasso* 'certa bóta curta per a vi' (*DAG.*), i encara més clarament *botatxo* i *botetxo* (veg. en els DERIV.). És extravagant la suggestió del FEW (I, 467n.) que hi hagi cap relació amb un mot de forma i significat tan inconciliables com el pre-romà *BOTINA ètimon del fr. *borne* 'fita'. — 2 Walde-H.; Ernout-M.; Rohlf, *Griech. u. Romanen in Unterit.*, 153; REW 1427; i especialment FEW, *l. c.*, i Pok., *IEW*, 99.18, 112.26, que manté reserva sobre la llatinitat i indoeuropeisme del mot (sembla que admet que almenys no és llatí). — 3 Veg. U. Schmoll, *Die vorgriech. Sprachen Siziliens*, 89, n. 2; no sé si es pot comptar amb el *buttis* 'tassa' («bowl») de Whatmough, *Dial. of Anc. Gaul*, p. 86. — 4 De tota manera és clar per la mateixa estructura fonètica que un gr. *βούτις* coetani del mot llatí, és més probable que sigui manlleu que no font. Un *πυτινή* (també *βυτινή* glossa tarentina) 'flascó', al costat del qual se cita un etr. *puti*, potser és també manlleu de transmissió tirrena. Sobre un petit grup germànic, encapçalat per l'ags. *bytt* (i no estrany a l'escandinau i a algun parlar alemany antic), discrepen els germanistes (Falk-Torp, Kluge, etc.) i si bé dubto molt de les raons de Brück (*ZRPb*, xli, 429) per atribuir-lo a un antic manlleu del llatí, crec que no es menys improbable que sigui genuí germànic, cf. la vaguetat de les dades aplegades sobre aqueixa ambigua «arrel indoeuropea» (en *В*- o en *ВН*-) per l'*IEW*. — 5 Altrament al costat d'aquests hi ha el cat. *GODALL* 'porcell', port. *bodalho*, *bodalhão* 'porc', i els altres que hi arrengeiro en el DCEC I, 476b, que compliquen semànticament la qüestió i que, de tota manera, ni és prudent desglossar-los-en ni ens han de fer vacillar gaire; car, tractant-se sempre de bestiar, i de mascles reputats uns i altres per llur lascívia, no és gaire difícil d'admetre que des de l'un el nom vagi passar a designar l'altre. — 6 Es podria pensar fins i tot si el pre-romà o germ. *BUKKO- que hem admès com a ètimon del nostre BOC no és una variant (formativa en -KO-, o d'altra naturalesa) d'aquest *BUTIS. — 7 Stokes-B., 180; Pok., *IEW* 112. — 8 I fins fóra concebible que el

romànic i germ. *botar* (cf. cat. *botre* paral·lel a *fotre*) siguin en realitat continuació d'aquest mot pre-romà, més que d'un radical germànic com solem admetre, cf. fr. *saillir*, cat. *donar salt* 'copular-se les bèsties'. Això, sens dubte, ja molt més incert, i de tota manera hipòtesi innecessària per a l'altra. — 9 Ernout-M. El NP *Butturicus*, *Butu-* (Holder) no és segur que no vagi amb BITURIGES 'Berry', però més aviat sembla que no. — 10 Per a sinònims, del tipus *boutolo*, *boutilla*, etc., cf. Zauner, *RFgr* xiv, 520. D'altra banda potser hi hauríem de combinar el fr. ant. *boteril* 'l'ombrícol' (avui estès per gran part de Champagne i Borgonya) (cf. való *boutroul*, *boutrouye*), estudiat per Ant. Thomas, *Rom.* xxxix, 206-7, d'origen ben cert dubtós, i més aviat independent, però que no fóra impossible d'explicar per un *BUTTRICLO. Més aviat, però, serà el fr. *bout* × UMBILICULUM. Segons el REW 1237 hi ha un logud. *butteriga* 'nafra', que si va amb el cast. *botor* i it. *buttero* vindria de l'àrab i fóra mera coincidència; si és una casualitat cal dir que és curiosa. — 11 També em deien que és de color rosenc, de 4 a 6 roves i que s'adorm a sobre aigua (1929). A Querós, en el Ter, deien que també és peix de riu (1931). — 12 «Ni que tingués por que l'hi prenguessin! — A mi? No m'han de pendre res; gràcies! — Amb això ja n'hi havia prou perquè l'Adela es posés a *botar* malhumorada», 1902, P. Coromines, *La dona lletja II (A recés dels tam.*, p. 161). Sense que hi consti explícita la idea de mal humor, és probable que ja tinguem aquesta expressió en el *ThPu.* (1575, d'OPou), almenys el seu germen: «lo que se infla en la galta, *botant*: bucca», d'on el derivat amb una altra acc.: «la remor que-s fa pegant a la galta *botada*: stloppus» (cap. *parts del cos*). Bàsicament el mateix i amb sentit ben igual tenim en el fr. *bouder* que ja es documenta en el S. xiv: només que cal sospitar que ací, havent existit abans **bouter* en el llenguatge col·loquial, vagi ser modificat per la influència de *boudin* 'botifarra', amb el qual el relacionava especialment el llenguatge popular pintoresc, tal com els nostres *botar* i *fer el bot* han mantingut íntim contacte amb els nostres *embotit* i *botifarra* (l'origen de *boudin* en francès no està ben aclarit, i si bé és probable que hi hagi, com vol Bloch, relació amb el fr. ant. *boudine* 'melic', 'ventre', i potser amb el nostre *baldana*, no és de creure que li sigui originàriament estranya la família del nostre *embotir*), de manera que tot plegat s'ha mantingut relacionat dins la gran família romànica. — 13 Ni gallo-romànics, FEW; cf. només el tipus fr. centr. *panier bouteron*, *-tron*, 'panier de forme arrondie', FEW I, 662b10. 14 «Han faa on olter guardian pù *bottoruu* e pussee grev al doppi de Diodatt» 'un altro guardiano più abbottato e più pesante il doppio de Adeodato'. Carlo Porta, *Poesie*, ed. Fantuzzi, 1959, p. 122.

Bot 'salt', V. *botar*